

Prot. N. (1) 1040/2021

לכוהנים, למקודשים ולמאמינים של קפריסין
ולכל הדיוקסיה של הפטריארכיה הלטינית של ירושלים

אחים ואחיות יקרים,

שלום האדון יהיה-נא עמכם!

אמנם העניין נדון מזה זמן-מה ושימש נושא שיחה לרבים בשבועות האחרונים, אך עתה ניתן לומר באופן רשמי: האב הקדוש, האפיפיור פרנציסקוס, יבקר בקפריסין בין ה-2 ל-4 בדצמבר. זוהי הפעם השנייה שבה אפיפיור מגיע לקפריסין; הביקור הראשון, של האפיפיור בנדיקטוס השישה עשר, התקיים בשנת 2010. זוהי גם הפעם השנייה שבה האפיפיור פרנציסקוס יבקר בדיוקסיה שלנו, לאחר שביקר לראשונה בארץ הקודש בשנת 2014.

הנושא של הביקור הוא "לנחם איש את רעהו באמונה", מתוך התייחסות לשמו של בר-נבא השליח, "בן הנחמה" (מעשי השליחים ד:36). הנושא מצביע על החשיבות שבניחום הזולת ובעידוד הדדי, ממדים חיוניים לכל תהליך של דיאלוג, מפגש וקבלת פנים. שלושת אלו הם מאפיינים חיוניים של חיי האי ותולדותיו, כמו גם של המסע הסינודלי הנוכחי.

אנחנו מלאי תודה ורואים כבוד רב בביקור, שהוא בעת ובעונה אחת מסע צליינות והזדמנות למפגש. זהו מסע צליינות בעקבות בר-נבא השליח, שותפו של פאולוס לשליחות לאומות העולם ואבי כנסיית קפריסין. זוהי הזדמנות למפגש עם המציאות של המזרח התיכון שפורצת אל הים התיכון, ולקפריסין: טיפוח והזדמנות משי של משפחות, בחיפוש אחר מקלט מנלחמה, עוני, מאבקי שליטה וכיתתיות דתית.

על אף גודלה, קפריסין מכילה מחד גיסא את העושר והפאר, וגם את הסתירות והדרמות, של המזרח התיכון כולו. מאידך גיסא, זהו חלון פתוח לרווחה אל העולם המערבי, שעמו האי התמיד לקיים קשרים הדוקים. זהו גשר שנושא עמו את יופייה וצלקותיה של ההיסטוריה, שבו מתערבבות תרבויות המזרח והמערב בדרכן המשותפת. ההיסטוריה הזו העניקה לכנסייה עדות איתנה לבשורה, גם בפני התנגדות, למן ימי השליחים ועד לימינו אנו. לדוגמה, כבר בראשית המפעל השליחי, הייתה קבוצה קטנה של תושבי קפריסין בקרב אותם מתי מעט שהעזו להכריז את ישוע המשיח בכרך הגדולה של אנטיוכיה (מעשי השליחים יא:20).

חיי האי נחווים בסימן הצלב. על פי מסורת קפריסאית, המנזר העתיק באי, סטֶרוֹני, הוקם על ידי הלנה הקדושה בתרומת שריד קדוש מעץ הצלב. עד עצם היום הזה ניתן למצוא את הצלב באי הקטן, כפי שאנו מוצאים אותו – אולי בדרך מוחשית וכואבת יותר – גם בשאר המזרח התיכון: מחלוקות פוליטיות וטריטוריאליות שהופכות למחלוקות דתיות; סיפורים קורעי לב של הגירה, של משברים כלכליים וחבריים. צלם הצלב טבוע באדמת קפריסין, אך יתרה מכך – טבועות בה גם עקבות תחייתו המפוארת של אלעזר, ידידו של ישוע, שזכור גם כבישוף הראשון של האי. השתתפות פעילה, החלטיות, אמונה איתנה ומלאת תשוקה, רצון למפגש וסירוב להיכנע הם ממאפייני האי.

היחסים האקומניים עם הכנסייה היוונית-אורתודוקסית של קפריסין מצוינים, ושיתוף הפעולה מתפרס על פני מישורים שונים, ביניהם שימוש בכנסיות אורתודוקסיות לצרכי פולחן, תופעה נדירה במחוזות אחרים. הכנסיות שלנו קטנות מלהכיל את השתתפותם של המהגרים ומהגרי העבודה הרבים שמעשירים את הקהילה הקתולית המקומית. הם תורמים להפיכת חיי הכנסייה לצבעוניים ומלאי תשוקה בכל רחבי האי. חיי הכנסייה לא מסתכמים בעריכת התקדישים, אלא מחויבים גם לגמילות חסדים, לדוגמה בקבלת פניהם של פליטים, שנוכחותם במדינה גבוה באופן משמעותי מבכל מדינה אירופית אחרת, ובאופני סיוע רבים אחרים; זאת בנוסף לבתי הספר, שבאמצעותם הכנסייה פועלת לחינוכם של רבים במדינה. במהלך כל ביקור פסטורלי שערכת, זכיתי לפגוש ולחוות מחויבות רצינית ועקבית למציאות הקהילתית והכנסייתית הרבגונית הזו.

מלבד הביקור המדיני ועניינים שהפרוטוקול מכתוב, האפיפיור יפגוש את הארכיבישוף כריסוסטומוס ואת הכנסייה האורתודוקסית, שכפי שנאמר לעיל, היחסים עמה מצוינים. האב הקדוש גם יקשיב למקודשים ולכוהנים שמשרתים באי; הוא יערוך את סעודת האדון באצטדיון עבור כל המאמינים הקתוליים באי וגם יפגוש מהגרים ופליטים. האפיפיור רוצה לחוש בידיו שלו את המציאות בחלק זה של העולם, שנראה שאינו מסוגל לדעת שלום ולפתור את בעיותיו שלו. הוא יפגוש גם ברבים שלא וויתרו וממשיכים לבנות הלכה למעשה את מלכות האלוהים, במחויבותם לשמור את צלם האלוהים בחיי הכנסייה ובפניו של העני.

על אף שאני מודע לכך שכולנו היינו רוצים להיות נוכחים עמו במסעו, לעניות דעתי לא נוכל כולנו לנכוח לצד האב הקדוש בגופנו. אך, כל אחד מאתנו יכול לעשות זאת דרך התפילה. לכן, למרות שזמן ההכנה קצר, אני מזמין את כולכם, יחד עם כל הדיוקסיה של הפטריארכיה הלטינית של ירושלים, להתאחד בתפילה, כך שהביקור יניב פרי ויעניק אומץ לקרוא ולהגיב בחוכמה לאותות העיתים. צירפתי למכתב הזה תפילה מטעם הוועדה המארגנת, כדי שזו תישמע בקהילות ובמוסדות הכנסייתיים השונים של הדיוקסיה. הבה נתאחד בתפילה משותפת למען האב הקדוש ושליחותו בכנסייה העולמית, למען כנסייתנו בקפריסין, למען כל הכנסיות במזרח התיכון ולמען האנשים מכל הדתות שחיים בקרבנו.

אני בטוח שכל הקהילה שלנו בקפריסין, על ביטוייה המגוונים, תתאחד בהכנות ובהשתתפות באירוע החשוב הזה בחיי כנסייתנו. אני מבקש עבור כולכם את ברכתו של האל הכול יכול, באמצעות תפילתה של מרים הבתולה המבורכת ובר-נבא הקדוש.

ירושלים, 5 בנובמבר, 2021

+Pierbattista Pizzaball

† פיירבטיסטה פיצבאלה

הפטריארך הלטיני של ירושלים